

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 4. september 2024
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Sebastian Stentoft
Sagsnr.: 2024-09342
Dok.: 3376181

Besvarelse af spørgsmål nr. 1278 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1278 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. juli 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1278 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, om der har været en pludselig eskalering i tilstrømningen af svenske bandemedlemmer til Danmark, eller om ministeren talte mod bedre vidende, når ministeren den 11. oktober 2023 oplyste i Folketingssalen, at »der ikke er nogen konkret trussel i forhold til den dansk-svenske grænse«, jf. besvarelsen af § 20-spørgsmål S 58, og »For nuværende er det NSK’s vurdering, at der ikke er en sammenkædning mellem den bandekonflikt, vi ser i Sverige, det kriminalitetsmønster, vi ser i Sverige, og så, hvad der foregår i Danmark«, jf. besvarelsen af § 20-spørgsmål S 57, men NSK den 2. januar 2024 svarer følgende på ministerens vegne til Retsudvalgets spørgsmål nr. 432 (alm. del): »Det kan dog oplyses, at det er NSK’s vurdering, at der foregår samarbejde om alvorlig kriminalitet mellem danske og svenske kriminelle grupper og netværk, og at svenske kriminelle med tilknytning til svenske kriminelle netværk ad flere omgange har opholdt sig i Danmark. NSK har ikke oplysninger om, hvor mange svenske bandemedlemmer der har krydset Øresundsbroen de sidste fem år. NSK kan dog oplyse, at der løbende tilgår oplysninger om, at danske og svenske køretøjer relateret til danske og svenske kriminelle grupper og netværk krydser grænsen mellem Danmark og Sverige«? Begge svar kan jo ikke være sande.”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at politiet gennem en lang årrække har haft et massivt fokus på at bekæmpe og forebygge den kriminalitet, som bliver begået i bandemiljøet. Politiet arbejder ud fra et grundlæggende princip om, at alle kriminelle grupper relateret til bandemiljøet vedvarende skal være underlagt en systematisk og politimæssig monitoring, så politiet altid har et samlet og indgående vidensgrundlag om grupperne i de kriminelle miljøer. På den måde kan politiet hurtigt, effektivt og målrettet sætte ind over for grupperne, hvilket der særligt er behov for, når grupperne er i konflikt.

Rigspolitiet kan i forlængelse heraf oplyse, at der i forbindelse med voldelige konflikter mellem kriminelle grupper iværksættes en række lokale tiltag for at imødekomme truslen om skyderier, voldelige overfald mv., herunder oprettelse af visitationszoner, strafskærpelseszoner, lukning af klubhuse og tilstedeværelse i lokalområdet med henblik på at genoprette trygheden blandt borgere, ligesom Rigspolitiet vurderer, at de

mange initiativer, der gennem årene er iværksat som led i bandepakkerne, i høj grad understøtter indsatsen mod bandekriminalitet.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).

NSK har oplyst, at NSK efterforsker og strafforfølger den mest samfundsskadelige kriminalitet i Danmark, herunder organiseret kriminalitet, og at NSK – sammen med landets politikredse – arbejder målrettet med at identificere og imødegå truslen fra organiserede kriminelle grupper og netværk, der opererer i landet.

I den forbindelse opretholder NSK – som led i den systematiske monitoring af alvorlig og organiseret kriminalitet – et nationalt overblik over situationen og kriminalitetsudviklingen i rocker- og bandemiljøet, herunder samarbejdet mellem danske kriminelle grupper og netværk og organiserede kriminelle fra Sverige. Monitoringen sker i tæt samarbejde med politikredsene og internationale samarbejdspartnere, herunder svensk politi.

NSK har oplyst, at de har et tæt samarbejde med svensk politi og holder sig løbende opdateret på den svenske bandesituation og andre aktuelle kriminalitetsproblemer, så det er muligt at handle hurtigt og målrettet, når dansk eller svensk politi bliver opmærksomme på samarbejde mellem danske og svenske organiserede kriminelle grupper og netværk.

NSK har i forlængelse af det i Justitsministeriets besvarelse af 31. januar 2024 af spørgsmål nr. 431 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg anført oplyst, at NSK fortsat vurderer, at der er et samarbejde mellem danske og svenske organiserede kriminelle, og at der således foregår et samarbejde om alvorlig kriminalitet mellem danske og svenske kriminelle grupper og netværk på tværs af grænsen.

NSK har oplyst, at de ikke er bekendt med, at svenske bandegrupperinger har etableret sig i Danmark. NSK vurderer dog fortsat, at få svenske kriminelle grupperinger opererer i Danmark, og at det navnlig er svenske enkeltpersoner, der opererer i Danmark, men at disse enkeltpersoner har en forholdsvis tæt relation med flere danske organiserede kriminelle grupper og netværk. NSK vurderer, at relationen mellem visse danske organiserede kriminelle grupper og netværk og visse ledende personer i det svenske bandemiljø er blevet styrket i den seneste tid. NSK vurderer dog fortsat, at personer fra de svenske kriminelle grupperinger ikke på nuværende tidspunkt er bosat i Danmark, men personer fra svenske kriminelle grupperinger har flere gange opholdt sig i

Danmark, hvor de er truffet i selskab med medlemmer af danske kriminelle grupperinger.

NSK har oplyst, at de fra medio april 2024 og frem har set en eskalering i omfanget af episoder med en ny modus, hvor hovedsageligt unge personer tager fra Sverige til Danmark for at begå personfarlig kriminalitet. Det er NSK's vurdering, at der i denne periode har været en række episoder, hvor organiserede kriminelle grupperinger i Danmark har hyret unge personer i Sverige til at udføre kriminalitet i Danmark. Det bemærkes, at de omhandlede episoder spænder bredt fra trusler og groft hærværk til sprængninger og drabsforsøg med skydevåben.

Det bemærkes, at de mistænkte personer i mange af de aktuelle sager er blevet pågrebet af svensk eller dansk politi, inden de har kunnet nå at udføre den påtænkte kriminelle handling. I de tilfælde, hvor gerningsmændene har nået at udføre den bestilte kriminelle handling, er der i de fleste tilfælde kort efter sket anholdelse, hvilket også i flere tilfælde skyldes et tæt samarbejde mellem dansk og svensk politi.

NSK har oplyst, at de vurderer, at de organiserede kriminelle grupper hovedsageligt rekrutterer unge personer bosat i Sverige til at udføre kriminalitet via lukkede fora eller krypterede tjenester, udbud på sociale medier eller gennem de i forvejen etablerede netværk mellem danske og svenske kriminelle grupper. Det er således NSK's vurdering, at det ikke er svenske bandekriminelle, der tager til Danmark for at begå kriminalitet, men at det hovedsageligt er personer, der er relativt ukendte af svensk politi, og som f.eks. søger anerkendelse i bandemiljøet eller status i de lukkede fora.

Ovenstående kan efter NSK's opfattelse karakteriseres som fænomenet "Crime-as-a-Service" (CaaS), som er en organiseret kriminalitetsmodel, hvor kriminelle udbyder og sælger deres ekspertise, viden, redskaber mm. til andre kriminelle. Modellen, der også er kendt fra organiseret cyberkriminalitet, giver kriminelle adgang til ekspertiser og kompetencer, de ikke selv besidder, eller – som man f.eks. ser i den nuværende situation – adgang til personer, der mod betaling af et pengebeløb, er villige til at udføre højrisikopgaver om alvorlig personfarlig kriminalitet. Modellen indebærer samtidig, at det kan være sværere for både en eventuel kriminel fjende og politiet at identificere bestilleren af den kriminelle handling."

2. Som jeg også tidligere har oplyst, ser kriminelle grupperinger generelt ikke landegrænser som en hindring for deres aktiviteter, og der er fortsat hyppig aktivitet mellem kriminelle grupperinger i Danmark og Sverige,

hvilket jeg bl.a. også oplyste ved besvarelse af 27. september 2023 af spørgsmål nr. 887 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Denne information lå således også til grund for min besvarelse af 11. oktober 2023 af § 20-spørgsmål S 57 og S 58.

Som det fremgår af Rigspolitiets ovenstående udtalelse, er der imidlertid sket en udvikling fra april 2024 og frem. Det ser regeringen på med den allerstørste alvor, og vi er klar til at gøre alt, hvad der skal til for at få den helt uacceptable udvikling standset.

Her og nu er der brug for en stærk politiindsats, så vi kan få genskabt trygheden og stillet gerningsmændene til ansvar.

Som led i den indsats har politiet styrket kontrollen ved grænsen mod Sverige. Det betyder bl.a., at politiet har øget tilstedeværelsen i toge, der kommer til Danmark fra Sverige, og at der afsættes flere ressourcer i politiet til at holde øje med og analysere på ANPG-data. Politiet har endvidere indført flere visitationszoner i København og iværksat en styrket tryghedsskabende indsats i de berørte områder.

Politiet gør et dygtigt stykke arbejde og har også i flere tilfælde forhindret episoder i at udfolde sig. Det er i den forbindelse væsentligt, at politiet kommer i besiddelse af de oplysninger, politiet har brug for, for hurtigst muligt at kunne gribe ind. Den styrkede kontrol ved grænsen lige nu handler derfor om, at politiet har styrket fokus på grænsetrafikken, er i besiddelse af de rigtige informationer og på den baggrund kan stoppe relevante personer.

Regeringen har i det lys taget initiativ til at styrke det gode og tætte samarbejde med de svenske myndigheder yderligere. Det betyder bl.a., at der fast udstationeres en dansk betjent hos svensk politi for at sikre et endnu tættere og mere effektivt efterretnings samarbejde samtidig med, at samarbejdet intensiveres ved udveksling af medarbejdere med svensk politi i Sydsverige.

Jeg mødtes med den svenske justitsminister den 21. august 2024. Vi blev bl.a. enige om i fællesskab at styrke samarbejdet med de lande, hvor de kriminelle bagmænd skjuler sig, og intensivere indsatsen mod misbrug af digitale kanaler til organiseret kriminalitet, f.eks. rekruttering af børn og unge.

Regeringen har endvidere taget initiativ til at se på øget brug af ansigtsgenkendelsesteknologi, styrke politiets kapacitet på det digitale område, herunder i forhold til krypterede tjenester, og styrke efterforskningsindsatsen i Københavns Politi.

Det er alt sammen tiltag, der kommer oven i den omfattende bandepakke IV, som et bredt flertal i Folketinget var med til at sikre den fornødne lovgivningsmæssige ramme til i foråret med en lovændring, der trådte i kraft den 1. juli 2024. Med bandepakken styrkede vi bl.a. politiets indsats mod den grænseoverskridende kriminalitet med flere analytikere til National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) med henblik på at intensivere og øge samarbejdet med navnlig de nordiske lande, herunder indsamle og dele efterretninger, ligesom politiets kapacitet på dekrypteringsområdet blev styrket.

Det afgørende for mig som justitsminister er, at politiet løbende har de værktøjer, som de har behov for til at bekæmpe organiseret kriminalitet. Hvis politiet måtte vurdere, at der på grund af situationen er behov for at tage yderligere værktøjer i brug, er vi derfor åbne over for det.